

Serestély Zalán

CHAGALL RÁNK HAGYJA TEKINTETÉT

1. hogy ránk szállhassanak
a Citroën
ami a birtokunkba szállt
Jürgené volt
– lenyűgöz ez a kép
a tulajdonjog eufémiája
ahogy a dolgok
(trónokra
földekre
csordákra
szabad gondolni)
rettegik gazdátlanságukat
ahogy különböző gazdasági
és egyéb műveletek
elhalás
gyilkosság
baleset
eladósodás
örökösödés
végzés
árverezés révén
a javak szárnyra kelnek irányunkba
szétbontják eladdig
láthatatlan szárnyaik
mint némely vándormadarak
zimankós őszi
hajnalok érkezten
és útra kelnek
a Nap állása
a Tőke
a Hold
az Árukapcsolás

a Föld mágneses erővonalai
vagy a Kereslet szent áramlásai
szerint tájékozódnak
forró vidékekre hajtja vérük
megadón és szívósan csapják a levegőt
akár a hajnali konyharongyok
egyre csak csapják
köpülük hogy végre
ránk szállhassanak

2. elfelejtenének repülni
nincs ember
aki annyit tudott volna
a testek röptéről
mint Chagall
pontosabban nincs az a test
amit Chagall ne tudott volna megröptetni
ami nem ugyanaz
hiszen ha Chagall tekintete
pillanatra is
magukra hagyná a testeket
azonnal elfelejtenének repülni

3. egy litván zsidó szétterített tekintetén
Jürgen Citroënjét is
csak úgy tudom elképzelni
ahogy Chagall tekintete röptetné
vityebszki szerelmesek
litván halaskofák
juhok
kakasok társaságában
(egy bajor Citroënje
egy litván zsidó
szétterített tekintetén
uramisten
mekkora kép
- lehetne a kegyelem maga)

kibontja szárnyait
de szinte már szükség
sincs erre
tekintetbe lett véve
(a létige persze ronda – de miért is?)
tulajdonképpen ez emeli
nem a levegőben van
hanem kiterített csarnokvízen
ami nem ugyanaz
hiszen az égbolt is
kiterített csarnokvízen úszik
ahogy a szántóföldek és a hugyozó parasztok
a csarnokvíz üldöztetéstől
és szorongástól sűrű
minél sűrűbb
annál könnyebbek Chagall testei
a dolgokról
(ha egyáltalán)
csak ennyit szabadna
a kegyelem fizikája szerint:
*hogy ránk szállhassanak
elfelejtenének repülni
egy litván zsidó szétterített tekintetén*

4. káeurópai kiborg
most fel kellene
oldani a képet
mondani hogy nincsen
háború
hogy már ölni is
csak zsoldon
hogy föltek
rendre mind a polcok
és elfekni önfeláldozóan
mint az Úr a Rio Grande
poshadt holtágain
de aki erre képes

az mi mindenre még
az költő vagy isten
vagy egyéb diktátor
Chagall halott
de ránk hagyta tekintetét
az egykori szovjet blokkban azóta
semmi földet nem ért
úszik ez a húszmázsás
káeurópai kiborg
Jürgen lecsatolható teste
Jürgen légfrissítőivel
Jürgen meg-meglöttyenő
bajor motorinájával a tankban
a Jürgen gyűrűje hagyta karcolásokkal a kormányon
a Jürgen természetéhez állított üléssel
a szellőzőjáratokban megtapadt leheletével
izzadságfoltjaival a huzaton
az ülés alá szorult ötcentesével
a kesztyűtartóba lötytyentett kávéjával
a felülmúlhatatlan és dekadens eleganciával
ahogy csak Jürgen adhatott túl ezen az autón
úszik ez a húszmázsás káeurópai fantázia
Jürgen Jauss Jüdische Zeitung
a használt gépek titkos metabolizmusa
Bundesland Bild Lilli BMW
ez a rejtező vírus
Biedermeier Bauhaus Bildungsroman
az rh-izoimmunizáció
Berstein zum Beispiel
a német idealisták
Kant Kinder Kaufland Kapo
Faust Volkswagen
időzített toxin
Heidegger Hesse Hauptflegecreme
ez a láthatatlan üledék a tracheákban
Kristallnacht Kräuterlikör
Nietzsche neurózis Nürnberg NDK

In-der-Welt-sein
a-mindig-teli-tank
Sorge Spengler Sozialdarwinismus
Schneewittchen Schengen schnell Fuck
Schlegel Schwartzkopf
a kivásárolt szászok
das Unheimliche
fel-sza-ka-do-zik
átvérez mindent
idő kérdése
hogya a klímát
valaki beindítsa

5. itt tektonikája van

Chagall a Côte d'Azuron is
vityebszki zsidókat festett
ha leszerelt tisztí testek
gyöngyöztek
szerte gyékényeken
verítékük percenő
pikkelyeknek látta
látott csorba kést vedret
horpadt kutyákat amint
ajtófélen konkra lesnek
csak a deterritorializált
homorú testek
a nem-euklidészi szerelmesek
csak azok hozták izgalomba
azokat tudta röptetni tekintete
arra gondolt
végül is okkal
hogya a repülés viszony
a testeké ahhoz hogy nincs
éhség szomj szorongás szesz pentateukhosz
kikoplalt szerelmek
emelik őket
Picasso és Matisse Európáját

lakta ugyan de érteni
sosem értette
ezeket a mozdíthatatlan
büszke asszonyokat
ezeket a hamvaikból folyton
újraépülő pszeudotereket
a neogótikus dómok vízköpőit
a szökőkutak pisáló kupidóit
mintha bár
volna egy raktár
ahol francia városok pontos
másait tartják
csak elő kell gördíteni őket
ha egy szőnyegbombázás
porig rombolná valamelyiket
és nem értette
a menedékkérelmet
a citoyennetét
a tenyésztett lovakat
kopókat és penészeket
az aukciókat
az egyetemes emberi jogok chartáját
ami pont csak ott érvényes
ahol mindig is az volt
egyáltalán
Franciaországot
mihelyt megemelkedne
jelek sztrátumaira hull
az életnek itt
tektonikája van

6. Lebakaassemme an Bord

„két zsömle közt irdatlan szelet májsajt
a németek döglenek érte”
így kommentálja
az egyik matricát a sofőr
miközben legurítja az autót

a lengyel trailerről
ilyen lehet Isten
humorában ülni
erre gondolok akkor
de csak annyit mondok
hogy „értem”
meg hogy „bazmeg”
mikor az ablakon keresztül
felfedezek egy kövér
csikket a hátsó ülésen
vegaként az ember
megtanul inkognitóban élni
mintha legalábbis
valamely titkos
szektához
vagy felkelők még törékeny
hálózatához tartozna

egyszer láttam egy képet
az állt alatta
hogy a teáscsészék igazítása
a japán parlamentben
öt vörös kosztümös nő
szerepelt rajta
kettő zsineget
feszített ki
merőlegesen a padsorokra
másik három
szimmetrikus mozdulatokkal
a zsineg vonalához
igazította a fehér porcelánkészletet
a kép alatt megjegyzés
miszerint sokat
tanulhatnánk a japánoktól
ami kétségtelen
bár meg kell mondanom
a tanúk nélküli hiábavalóság

kétségbeejtő példája is egyben
és roppant
szorongás fog el
ha csak rá gondolok

amikor a trailer
az utcából kigördül
a vasárnapi visszfényben
féloldalasan elfekszik a járdaszegélyen
akár egy sokat szenvedett állat
Jürgen egykori
most tikkadozó teste
acélosan felfénylő cet
nyelj el utak tudója beste
minek kívárni az isteni végzést
ha Isten nélkül jobban is
fájhatunk egymásnak
nyelj el
minek kívárni
hogyan vedernyi földön az utolsó
kóborkutyát szaggassa az éhség
végtelenített film
legyél az nekem
öt japán nő
egy madzag
és a semmi
maga a kegyelem

Jürgen nevét
már a briefről olvasom
joviális negyvenes bajor
testéből hiányzik az éhség
az amorbachii
súlyos életöröm
working class kopaszodó Loki
ünnepek környékén kötözött
húsok lógnak a falán

máskor mémek
je suis Charlie Hebdo
je suis France
zsöszüenibádihúkillzdöisztörnigránts
enni és szeretni
olyan sok ez?
nevelni békében
két dagadt gyereket
meg a musztáng
az ötnullás
az utolsó amibe szorult
még férfias erény
je suis Jürgen
the honest bavarian jövő
je suis nobody else
je suis je

7. Cuxhaven

először Kákszhevönnek olvasom
angolosan
úgy mint 'kakasmenny'
vagy 'a kakas mennyországa'
bajor punkrádiót hívhatnának így
esetleg egy helyi garázsrock-bandát
mely jónak ugyan nem jó
„de legalább a miénk s még épp
egészségesen hímsovén”
két Cuxhavent is
ragasztott a Citroënre
a feketét pont
a Lebakaassemme fölé
a másikat az egyik oldalsó szélvédőre
ívesebb balkanyarokban néha fehér
tornyocska kúszik a képre
székelyföldi falvakban autózva
mintha egy másik
topográfiaját fejtené fel a tájnak

láthatatlan utcákkal
csatornákkal tornyokkal terekkel
másképp máshol levő vendégmunkásokkal
másképp alkoholista alkoholistákkal
másképp megerőszakolt lányanyákkal
másképp lángoló cigánysorokkal
másképp agyonvert lovakkal
másképp terepjáróval vontatott kutyákkal
másik falu
pont olyan
csak nincs és fehér
a tornya Cuxhaven
és elhamvad mire az ablakot
leereszteném

Kuxháfént végül
Jürgen képein találok meg
kikötőváros Alsó-Szászországban
Amorbachtól 600 kilométerre
autóval öt órára
a matricán a címere
a Kugelbake
elnyúlt Dávid-csillagra emlékeztető
fatákolmány az Elba torkolatánál
a fiú vörös és kövér
a lány haldoklik
a kép nem örökíti meg
hiszen haldoklása maga a kép
a túlexponált szoknya
hamvadó peremű kék
virágok szegélyén
lebbenő tincsek
hullámfogókon
fennakadt fény
a Leuchtturm Obereversand
és sirályszar mindenütt
akit a tengernek hoztak

arról készül ilyen kép
ahányszor ránéznek
annyiszor lesz üresebb majd
míg nem marad semmi
csak a megsebzett cet
Cuxhaven sebei a bádagon
balra mindenütt
egy út ami azóta
az összes többire ráíródott
út vissza a kikötőbe
ahol a só tisztára marná a hegeket
út ami
Jürgen is tudja
nincs
a dögön túl
kell adni

KILENCTIZENEGY

reggel rám nyitott apám
azt mondta látott egy filmet
nem film volt
de csak annak tudta látni
utasszállítók csapódtak az ikertornyokba
mire azok összeroskadtak akár a kártyavár
ilyenszerű összeomlásuk mintha
az omlás tényénél is
jobban megrázta volna
aznap néhányszor el is mutogatta
hiába hogy addigra
már mindannyian láttuk
sőt lassan az a benyomásunk támadt
hogy a világon készült
utolsó film nézői vagyunk
mert a lehetséges jövőket elnyelte

a tornyok helyén támadt úr
a konyhában aznap
úgy gomolygott a cigifüst
mintha a felhőkarcolók pora
minálunk habzott volna fel
csak találgatom hogy a sebezhetetlen
Amerika mit jelenthetett számára
amennyire ismertem
reményt hogy a szabad piac emancipál
a demokrácia közelgő diadalát
egy tartósan konszolidált világ precedensét
a posztszocializmusból épp kilábaló
Kelet-Európa számára
a vadnyugati ökoljogot
a Levi Strausst és a Wranglert
Morricone filmzenéjét
a román feliratos western
Kirk Douglas állán a mélyedést
szája szélén a szivarcsutkát
Columbo slampos intellektusát
a mindig felderíthető igazságot
Hawkingot és Sagant
a mítoszok alkonyát
Daniel Keyes-t és Maugham Somersetet
Hemingway szikár macsóizmusát
a próza és a prózaiság diadalát
de *Latin-Amerika nyitott ereit* is
a gyapotültetvényeken kínzott négereket
az indiánok módszeres kiirtását
a vietnámi háborút
az elárult Einsteint
a Little Boyt és a Fat Mant
és talán tévedek
de dacolást nagyapámmal
akinek az Egyesült Államok
sosem jelentett többet
mint a kolorádóbogarat

és a kaliforniai levéltetűt
egyszóval a dekadens Nyugatot
melyet agrármérnök lévén
s mert Marxszal akkoriban
okosabb volt nem előhozakodni
csak invazív élősködőkkel
írhatott le
ami engem illet
tizenhárom voltam
az országútikon
s idegenedő testemen kívül
szinte semmi nem érdekelt
a szünidő utolsó napjainak
épp jól állt a világvége

reggel fölém hajolt Adél
azt mondta elfolyt
gondolkodtam
megkérdézzem-e mi
csak hogy két mondatnyi
halasztást nyerjek félelmeimnek
a filmekben valahogy
mindig más ez a jelenet
a taxi száguld túlkölés duda
fröccsen a magzatvíz
a következő snitten
(testreprezentációs okokból
már az anya fejénél állunk)
a felkecskélts combok közt
elegánsan feszülő köpeny mögül
mely alulról horizontálisan épp
egyharmadánál s kicsit haránt
vágja el a szcénát
előbukkan az alig négyhónapos
csecsemő összemaszatolt feje

nem vagyok benne biztos
hogy maga a születés az
amiről mást tudnék mondani
de arra jutottam
abban a csupafém szobában
ahol a fiunk világra jött
hogy a születés
nem a várakozás betetőzése
hanem az illúzióké
a várakozást
a hús nyitja meg
erőlködve
kínos lomhasággal
néha oxitocinnal vagy bábák
kéretlen ujjtechnikáival
s már hiába féled
nyitva marad mindig is
a hús halandóságában
és az óránként centiket
táguló időben hazudnék
ha tudnám mi volt
leginkább
talán csak tágulás
tehetetlenség
szorongás hogy végül szike
metsz az idő pulzusába
néhány sms
„jól vagyunk
már nyolc centinél tartunk
még nem ereszkedett
le a feje”
a szégyen hogy lehet
ennyire nyelvtelennek lenni
a szégyen hogy lehet
ennél is nélkülözhetőbbnek
pár emlék
apám utolsó tiszta napjai

még februárból
valahogy el kellene mondani
nem lehet csak *valahogy* mondani
úgy kell hogy ne tartsa itt
de még azelőtt hogy felszívódna a morfium
úgy beszélni változékonyaságról
hogy ne legyen benne a halál
úgy beszélni születésről
hogy ne legyen benne változékonyaság
elmondani hogy unokája születik
de nem lesz a nagypapa
megérteni hogy
nem lehet így mondani
csak mondani
vagy nem mondani
elképzelni egy bolygót ahol az április
néha szeptemberig tart
felidézni ahogy ujjai
egy mindig utolsó előtti
katasztrófafilmen
egy kártyavár
összeroskadását játsszák

